

HYVINKÄÄN KAUPUNGIN TERVEYDENSUOJELUOHJE 5.

PARTURI-KAMPAAMON, KAUNEUSHOITOLAN, JALKAOITOLAN, TATUOINTIHUONEISTON TAI VASTAAVAN SUUNNITTELU JA PERUSTAMINEN

Tähän ohjeeseen on koottu vaatimuksia ja suosituksia parturi-kampaamoiden, kauneus- ja jalkahoitoloiden, tatuointihuoneistojen ja vastaavien suunnittelua varten, jotta terveysuojelulain (763/1994) mukaiset vaatimukset täyttyisivät. Ohje on apuna uudisrakennusta tai vanhan huoneiston peruskorjausta suunniteltaessa, mutta myös suunniteltaessa hoitolan sijoittamista jo olemassa olevaan rakennukseen. Suunnitteluvaiheessa tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä ympäristöterveydenhuoltoon, rakennusvalvontaan (tilan uusi käyttötarkoitus) sekä palo- ja työsuojeluviranomaisiin.

Ilmoitusmenettely ja valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset

Terveysuojelulain 13 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista ympäristöterveydenhuoltoon. Ilmoitusvelvollisuus ei koske parturi-kampaamoita siinä tapauksessa, että siellä ei ole muuta kauneushoitolatoimintaa. Ilmoituslomake on saatavilla ympäristöterveydenhuollon sivuilta <https://www.hyvinkaa.fi/asuinymparisto-ja-rakentaminen/ymparistoterveys/lomakkeet/>

Ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- toiminnanharjoittajan nimi, kotipaikka sekä yhteystiedot
- selvitys toimintaan varatun paikan sijainnista
- selvitys harjoitettavasta toiminnasta
- ilmoituksen liitteeksi tulee toimittaa pohjapiirustus, ilmanvaihtosuunnitelma, ilmanvaihtomittausmäärät ja selvitys rakennusvalvonnallisesta käyttötarkoituksesta
- muut terveyshaitan ehkäisemiseksi tarpeelliset tiedot esim. käytettyjen välineiden sterilointi ja hoituhuoneiston pintamateriaalit.

Ilmoituksen vastaanottamisesta toimijalle annetaan todistus, joka on maksullinen. Maksu määräytyy ympäristölautakunnan vahvistaman maksutaksan mukaisesti. Terveystarkastaja tarkastaa toimitilat riskiperusteisesti saadun ilmoituksen perusteella 1-3 kk sisällä toiminnan aloittamisesta.

Ympäristöterveydenhuollolle on ilmoitettava, jos toimintaan tai tiloihin tehdään oleellisia muutoksia (menettelytapa on sama kuin edellä), toiminnanharjoittaja vaihtuu tai toiminta lopetetaan. Toiminnanharjoittajan vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta tulee ilmoittaa *toimijan vaihdoksesta* -lomakkeella, joka löytyy ympäristöterveydenhuollon sivuilta: <https://www.hyvinkaa.fi/asuinymparisto-ja-rakentaminen/ymparistoterveys/lomakkeet/>

Kauneushoitolat, tatuointiliikkeet sekä solariumit ovat säännöllisen valvonnan alaisia eli niihin tehdään säännöllisiä tarkastuksia ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista laskutetaan toiminnanharjoittajaa ympäristölautakunnan vahvistaman taksan mukaisesti.

Omaevalvonta

Elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään.

Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy. Toiminnanharjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä (**omavalvonta**). Käytännössä toiminnassa täytyy tehdä riskinhallintakeinojen aktiivista seuraamista ja tästä on hyvä pitää kirjaa. Tarkastusten yhteydessä toiminnanharjoittajan on esitettävä, miten toimintaan vaikuttavat riskit on tunnistettu, miten niiden vakavuus on arvioitu ja mitä riskien hallintakeinoja on otettu käyttöön.

Mikäli tehdään kotikäyntejä, tulee ko. toiminnalle laatia erillinen kirjallinen toimintasuunnitelma. Suunnitelmassa on huomioitava erityisesti välineiden kuljetus, puhdistus ja huolto, likaiset ja puhtaat erillään.

Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan esimerkiksi seuraavia osa-alueita:

1. Toiminta

Toiminnan kuvaus ja tilat

- Tiloissa tarjottava toiminta/palvelu
- Toiminta-ajat
- Henkilömäärä
- Wc- ja vesipisteiden määrät
- Siivous- ja pyykkihuolto
- Pintojen desinfiointi

Tilojen terveydelliset olosuhteet

- fysikaaliset
- biologiset
- kemialliset

2. Toiminnan riskitekijät

Sijainti ja ympäristö

Toiminnot joihin liittyy terveysriski

Väestö- ja riskiryhmät

Toiminnassa ja tiloissa tapahtuvat muutokset

Huoneiston korjaustarpeet

Pintojen ja tilojen helposti puhtaana pidettävyys

Haittaeläimet

3. Riskitekijöiden ennaltaehkäisy

Ajantasainen selvitys rakennuksen kunnosta on tehty

Käyttäjäkysely/sisäilmastokysely on tehty

Toiminta ja tilojen riittävyys ja soveltuvuus toimintaan nähden

Henkilökunnan perehdytys ja ajantasaiset työ- ja toimintaohjeet

Sidosryhmien välinen yhteistyö ja viestintä

Tilojen siisteys, järjestys ja hygieenisuus (siivoussuunnitelma ja toteutumisen seuranta)

Kiinteistöhuoltosuunnitelma (ilmanvaihtolaitteiden nuohous ja puhdistus ja tilojen korjaukset/toimivuus)

Toiminnassa käytettävien laitteiden toimivuuden seuranta

Sisäilmaongelmissa toimiminen ja milloin on syytä epäillä sisäilmaongelmaa

Epidemioihin ja muihin häiriötilanteisiin varautuminen

Haittaeläintorjunta

Tilasuunnittelu

Huoneiston on oltava käyttötarkoitukseltaan liikehuoneistoksi merkitty. Pieni, yhden hengen työtila voidaan sijoittaa asuinhuoneistoon edellyttäen, että sille varataan oma työhuone ja tarpeelliset huoltotilat ja väli-
neet ja että toiminnasta ei aiheudu haittaa muihin asuinhuoneistoihin.

Huoneiston seinien, lattian, sisäkaton pintamateriaalien ja kalusteiden tulee olla helposti puhdistettavia.

Sisäänkäynnissä on oltava eteinen, tuulikaappi tai lämmöneristävyydeltään niitä vastaava ilmaverho. Asiakkaita varten on oltava naulakko ja odotustila.

Työssä käytettäville välineille, kemikaaleille, aineille ja muille tarvikkeille on varattava riittävästi säilytystilaa. Neuiloille, terille ja muille työvälineille on järjestettävä desinfiointi-/sterilointi- ja kuivausmahdollisuus. Sterilointilaitteen tehokkuutta tulee seurata säännöllisesti hygieniaesteillä.

Työtasoa on oltava riittävästi. Puhtaille ja käytetyille liinavaatteille sekä muulle materiaalille tulee varata riittävästi säilytystilaa.

Parturi-kampaamo:

- työskentelytilan pinta-alaksi suositellaan 5 m²/asiakaspaiikka.

Kauneushoitola, jalkahoitola, tatuointihuoneisto tms. liikkeet:

- työskentelytilan pinta-alaksi suositellaan 7 m²/asiakaspaiikka.

Solarium

- jokainen solariumlaite tulee sijoittaa erilliseen tilaan, jonka suositeltava koko on vähintään 4 m².
- Kokovartalo-solariumhuoneistossa asiakkaiden käyttöön suositellaan varaamaan pukeutumis- ja wc-tilat sekä tarvittaessa suihkutilat.
- Henkilökunta tai sivulliset henkilöt eivät saa altistua UV-säteilylle tarpeettomasti.

Pesualtaat ja työvälineiden puhdistus

Parturi-kampaamo:

- työvälineiden ja käsienpesua varten tulee olla vesipiste työpisteen välittömässä läheisyydessä. Käsienpesupisteet tulee varustaa hygieenisellä käsienkuivausmahdollisuudella, esimerkiksi kertakäyttöisillä kangas- tai paperipyyhkeillä sekä nestesaippualla. Työvälineiden kuivaamista varten erilliset kuivauskaapit.
- asiakkaiden hiusten pesuun tulee olla yksi allas 1-4 asiakaspaiikkaa kohti.
- wc:n yhteydessä tulee olla allas, jota käytetään ainoastaan käsienpesuun wc-käynnin yhteydessä.

Kauneushoitola, jalkahoitola, tatuointiliike tms.:

- työvälineiden pesuun tulee olla erillinen välinehuoltoallas. Kasvo- ja jalkahoitolaan suositellaan erillisiä työvälineiden pesualtaita ja erillisiä kuivaus- ja säilytyskaappeja.
- käsienpesupisteet tulee varustaa hygieenisellä käsienkuivausmahdollisuudella, esimerkiksi kertakäyttöisillä kangas- tai paperipyyhkeillä sekä nestesaippualla.
- jalkahoitovesille olisi suositeltavaa olla kaatoallas.
- wc:n yhteydessä tulee olla allas, jota käytetään ainoastaan käsienpesuun wc-käynnin yhteydessä.

Solarium

- Solariumlaitteen pinnat, jotka joutuvat kosketuksiin ihon kanssa, on puhdistettava jokaisen käyttökerran jälkeen.

Ilmanvaihto

Ilmanvaihdon on oltava riittävä. Ilmanvaihdon suunnittelussa tavoitetasona tulisi olla ilmanvaihto, jossa epäpuhtaudet poistetaan työpisteestä ja puhdas ilma tuodaan tilalle. Ilman tulo- ja poistumistiet on voitava esittää, etenkin yli kahden asiakaspaikan tiloissa. Muitakin ratkaisuja voidaan hyväksyä, mikäli niillä voidaan taata riittävä ja vedoton ilmanvaihto.

Ilmanvaihdon suunnittelussa tulee käyttää Ympäristöministeriön asetusta uuden rakennuksen sisäilmastosta ja ilmanvaihdosta (1009/2017) sekä asetuksen pohjalta koostuvia ohjeita (Opas ilmanvaihdon mitoitukseen muissa kuin asuinrakennuksissa 30.11.2017).

Työasu

Työasun tulee olla työskentelyyn soveltuva. Työasun materiaalin tulee olla helposti pestävää ja sileäpin- taista materiaalia, joka hylkii likaa. Huokoisia, paksuja neulemateriaaleja ei pidä käyttää.

Käsien pesu on syytä tehdä huolellisesti ennen työn aloittamista. Työssä, jossa asiakkaan ihoa rikotaan, tulee käyttää kertakäyttöisiä, esimerkiksi kertakäyttöisiä vinyyli- tai nitrilikäsineitä.

Siivousvälinetila ja pyykinpesu

Siivousvälineille ja puhdistusaineille on oltava toiminnan laajuudesta riippuen joko siivouskaappi tai erillinen tila. Tilassa on suositeltavaa olla vesipiste, lattiakaivo, kaatoallas, kuivauspatteri, teline harjoille ja lastoille, ja riittävästi säilytyshyllyjä siivousvälineitä ja puhdistusaineita varten ja poistoilmanvaihto. Siivousvälineitä ei tule säilyttää lattialla. Siivousvälineiden tulee olla puhtaita.

Tekstiilien pesun tulee tapahtua mahdollisimman korkeassa lämpötilassa, vähintään 60 °C:ssa. Siivouslii- nat mielellään 90 °C:ssa. Tekstiilien kuivatuksen tulee olla tehokasta, ensisijaisesti koneellisesti tapahtu- vaa. Luonnolliseen kuivatukseen tulee olla järjestettynä tila, jossa puhtaat tekstiilit eivät kontaminoidu.

Pyykinpesu liikkeessä on sallittu, mikäli pyykki pestään koneellisesti ja kuivataan erillään muusta toiminnasta.

Wc- ja sosiaalitilat

Työntekijöille tulee varata omat pukukaapit ja tarpeen mukaiset taukotilat. Työntekijöille on oltava oma wc. Jos asiakkaille ei ole omaa wc:tä, heillä on oltava mahdollisuus käyttää työntekijöille tarkoitettua wc:tä.

Vesihuolto

Mikäli toiminnassa käytössä oleva talousvesi otetaan omasta kaivosta, tulee varmistua, että siltä vaaditut laatuvaatimukset- ja suositukset täyttyvät.

Jätehuolto

Huoneistossa on oltava riittävästi jäteastioita. Jäteastiat on sijoitettava, varusteltava ja hoidettava siten, ettei niistä aiheudu hajua tai terveyshaittaa. Erityiskäsittelyä vaativa jäte, kuten tartuntavaaralliset pistävä ja viiltävä jäte (neulat, veitsenterät), kerätään jäteneula-astioihin tai paksuihin muovikanistereihin ja pakataan pahvilaatikkoon, jossa on tarramerkintä pistävä ja viiltävä jäte sekä merkintä keräyspaikasta ja – päivämäärästä.

Jätehuoltotila tulee sijoittaa siten, että sen käyttö ja huolto ovat helppoa ja ettei huoltoliikenne vaaranna asiakkaiden turvallisuutta. Suositeltavaa on, että jäteastioille on järjestetty katettu ulkosäilytystila. Jätehuoltotilaan tulee varata riittävästi tilaa eri jätelajeille varatuille astioille. Ulkotilassa olevat jäteastiat on sijoitettava riittävän kauaksi tuloilma-aukoista (8 m). Tuhoeläinten pääsy jätehuoltotiloihin tulee estää. Jätehuoltotiloja suunniteltaessa tulee huomioida Kiertokapulan jätehuoltomääräykset.

Lähteet

Terveysturvallisuuslaki 763/1994

Terveysturvallisuusasetus 1280/1994

Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen sisäilmastosta ja ilmanvaihdosta 1009/2017

Opas ilmanvaihdon mitoittamiseen muissa kuin asuinrakennuksissa 30.11.2017